קיצור שלחן ערוך — דין בסיס לדבר האסור

כְּלִי שֶׁהִנִּיחַ עָלָיו בְּעֶרֶב שַׁבָּת דָּבָר מְקֻצֶּה בְּכַוָּנָה, וְהָיְתָה דַּעְתּוֹ שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח שָׁם בְּהַכְנָסַת שַׁבָּת, נַעֲשָׂה הַכְּלִי בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר. וַאֲפִלּוּ נִטַּל מִשָּׁם הַמְּקֻצֶּה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהָיָה מֻנָּח שָׁם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְנַעֲשָׂה אָז הַכְּלִי בָּסִיס לַדָּבָר הָאָסוּר, אָסוּר לְטַלְטְלוֹ גַּם אַחַר כָּךְ כָּל הַיּוֹם, אֲפִלּוּ לִצְרֶךְ גּוּפוֹ וּלְצֹרֶךְ מְקוֹמוֹ.

הָיָה מֻנָּח שָׁם בְּהַכְנָסַת שַׁבָּת גַּם דְּבַר הֶתֵּר, וְנַעֲשָׂה הַכְּלִי בָּסִיס לַדָּבָר הָאָסוּר וְלַדָּבָר הַמֻּתָּר, אִם הַדָּבָר הֶמֻּתָּר יוֹתֵר חָשׁוּב לוֹ, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ. וְאִם הַדָּבָר הָאָסוּר יוֹתֵר חָשׁוּב לוֹ, אָסוּר לְטַלְטְלוֹ. וְלָכֵן טוֹב לְהַנִּיחַ אֶת הַחַלּוֹת עַל הַשֻּׁלְחָן קוֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ הַמַּפָּה וְהַשֻּׁלְחָן בָּסִיס לַגֵּרוֹת וְלַחַלּוֹת, וְיִהְיוּ מֻתָּרִין בְּטִלְטוּל. וְאִם לֹא עָשׂוּ כֵּן, הֲרֵי נַעֲשׂוּ הַמַּפָּה וְהַשֻּׁלְחָן בָּסִיס לַדָּבָר הָאָסוּר לְחוּד וַאֲסוּרִין בְּטִלְטוּל. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם יֵשׁ צֹרֶךְ גָּדוֹל, כְּגוֹן, שֶׁנָּפַל נֵר עַל הַשֻּׁלְחָן וּצְרִיכִין לְנַעֲרוֹ, יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַפּוֹסְקִים דְּסָבְרָא לְהוּ, דְּלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס, אֶלָּא אִם דַּעְתּוֹ שֶׁתִּשָּׁאֵר שָׁם הַמְּקֻצֶּה כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת, וַהֲרֵי הַמִּנְהָג לְהָסִיר בְּשַׁחֲרִית אֶת הַמְּנוֹרוֹת עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וְלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס (וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל הַתַּנְיָא כָּתוּב, דְּהַמַּפָּה בְּלָאוּ הָכִי לֹא הֲוֵי בָּסִיס, עַיֵּן שָׁם בְּסִימָן שט ס"ט).

הָיוּ מָעוֹת בְּכִיס הַתָּפוּר בְּבִגְדּוֹ מֻתָּר לְטַלְטֵל אֶת הַבֶּגֶד, שֶׁאֵין כָּל הַבֶּגֶד נַעֲשָׂה בָּסִיס אֶלָּא הַכִּיס, וְהַכִּיס בָּטֵל לְגַבֵּי הַבֶּגֶד. אֲבָל אִין לְלָבְשׁוֹ אֲפִלּוּ בְּבֵיתוֹ, דְּחַיְשִׁינָן שֶׁמָּא יֵצֵא בּוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים (וְאִם הוּא בַּדֶּרֶךְ וְיֵשׁ לוֹ מָעוֹת, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס"ח סָעִיף י"ב). אֲבָל תֵּבָה שֶׁבְּתוֹךְ הַשֻּׁלְחָן [מְגֵרָה] (שובלאד) וְיֵשׁ מָעוֹת בַּתֵּבָה, אָסוּר לְטַלְטֵל אֶת הַשֻּׁלְחָן, מִשּׁוּם דְּהַתֵּבָה הוּא כְּלִי בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְאֵינָהּ בְּטֵלָה לְגַבֵּי הַשֻּׁלְחָן.

לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס, אֶלָּא אִם כֵּן הַמְּקֻצֶּה הָיָה מֻנָּח שָׁם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אֲבָל אִם לֹא הָיָה שָׁם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת רַק אַחַר כָּךְ הִנִּיחוֹ שָׁם, לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס, וּמֻתָּר לְטַלְטֵל אֶת הַכְּלִי אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּקֻצֶּה עָלָיו. וְלָכֵן מֻתָּר לְנַעֵר אֶת הַשֻּׁלְחָן אוֹ אֶת הַמַּפָּה מֵעֲצָמוֹת וּקְלִפִּין, כְּשֶׁאֵין הַשֻּׁלְחָן וְהַמַּפָּה נַעֲשׂוּ בָּסִיס מִכֹּחַ הַגֵּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סָעִיף ב'.

וְלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס אֶלָּא אִם הִנִּיחוֹ בְּכַוָּנָה שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח שָׁם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אֲבָל אִם נִשְׁאַר שָׁם מֵחֲמַת שִׁכְחָה אוֹ שֶׁנָּפַל מֵעַצְמוֹ לְשָׁם, לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס.

וְלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס אֶלָּא כְּלִי שֶׁלּוֹ. אֲבָל אִם הִנִּיחַ דָּבָר מְקֻצֶּה עַל כְּלִי שֶׁל אַחֵר, לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס, דְּאֵין אָדָם אוֹסֵר דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ בִּדְלָא נִיחָא לֵיהּ לְחַבְרֵיהּ.